

Zigmas ZINKEVIČIUS
Lietuvių kalbos institutas

APIE DISIMILIACIJĄ

Disimiliacijos reiškiniai lietuvių kalbos tarmėse aptarti mano *Lietuvių dialektologijoje* (Vilnius, 1966), p. 172–174. Šiandien juos galima papildyti tokiais pavyzdžiais: *ceñtleris* Vabalninkas ‘centneris’, *Firléndija* Lazdijai ‘Suomija’ (iš *Finléndija*), *geřžkelis* Babtai ‘gelžkelis’, *kansomòlka* Dieveniškės ‘komjaunuolė’ (iš *komsomòlka*), *kėgė* Linkuva ‘kekė’, *lebežnýčia* Šakyna ‘plūgo verstuvė’ (iš *lemežnýčia*), *Lėlinas* Tirkšliai ‘Leninas’, *meilònas* Noreikonys (Pakruojo r.) ‘neilonas’, *miklorajònas* Marijampolė ‘mikrorajonas’, *nolpà* Adu-tiškis ‘beždžionė’ (iš *malpà*), *sėšuras* Gervėčiai ‘šešuras’, *šyčkà* Švenčionėliai ‘šiška’, *trėmingai* Strūnaitis ‘treningai’, *zalemuñčikas* Birštonas ‘užnemunie-tis’ (iš *zanemuñčikas*). Garsų išnykimo dėl disimiliacijos pavyzdžiai: *apalus* Vieکشniai, Daukanto raštai ‘apvalus’ – vengiama dviejų lūpinių priebalsių, plg. *avalus* Kalvarija ‘t. p.’; *dumlas* Sirvydo ir Daukanto raštai ‘dumblas’; *kalniaĩ* Dusetos, Debeikiai, Leliūnai, Daugėliškis, Strūnaitis, Tauragnai ‘kailiniai’ (dėl dviejų *i* vengimo).